

VILNIAUS MAIRONIO PROGIMNAZIJS
DARBUOTOJO, DIRBANČIO KRŪMAPJOVE, SAUGOS IR SVEIKATOS
INSTRUKCIJA Nr. I-27

I. BENDROJI DALIS

1. Dirbančiam krūmapjove ir pažeidusiam šios instrukcijos, reikalavimus, taikoma Lietuvos Respublikos įstatymų numatyta drausminė, administracinė ir baudžiamoji atsakomybė priklausomai nuo pažeidimo pobūdžio bei pasekmių.
2. Krūmapjove dirbti gali ne jaunesnis kaip 18 metų asmuo, mediciniškai patikrinęs sveikatą, išklauses įvadinį darbų saugos instruktavimą ir instruktavimą darbo vietoje.
3. Dirbantis su krūmapjove privalo:
  - 3.1. mokėti saugiai dirbti, žinoti ir vykdyti darbų saugos norminių aktų reikalavimus, netrukdyti saugiai dirbti kitiems darbuotojams,
  - 3.2. vykdyti darbdavio arba jo įgaliotų asmenų nurodymus,
  - 3.3. nustatyta tvarka patikrinti sveikatą,
  - 3.4. informuoti darbdavį apie gautas darbo metu traumas,
  - 3.5. laikytis vidaus tvarkos taisyklių, darbo metu nenaudoti alkoholinių gėrimų bei narkotinių medžiagų. Rūkyti tik tam skirtose vietose.
4. Dirbantis krūmapjove turi:
  - 4.1. žinoti apie sveikatai kenksmingus ir pavojingus veiksnius darbo vietoje,
  - 4.2. reikalauti, kad darbdavys užtikrintų saugų darbą ir tinkamas sąlygas pareigoms atlikti,
  - 4.3. atsisakyti dirbti, kai atsiranda pavojus sveikatai ar gyvybei,
  - 4.4. reikalauti atlyginti už sveikatai padarytą žalą,
5. Dirbantis krūmapjove privalo žinoti priešgaisrinės saugos reikalavimus ir juos vykdyti. Žinoti, kur laikomos gaisro gesinimo priemonės, mokėti jomis naudotis, vengti veikimų, galinčių sukelti gaisrą.
6. Apie darbo metu pastebėtus darbo ir darbo saugos priemonių gedimus, galinčius sukelti pavojų gyvybei ar sveikatai, dirbantis krūmapjove privalo pranešti tiesioginiam darbų vadovui arba kitam darbdavio įgaliotam asmeniui.
7. Dirbant reikia dėvėti tik švarius ir tvarkingus darbo drabužius bei kitas individualiąsias saugos priemones. Laikytis asmens higienos reikalavimų.
8. Darbuotojas, nukentėjęs dėl nelaimingo atsitikimo darbe ar vykstant į darbą ar iš darbo, ūmios profesinės ligos, darbuotojas, matęs įvykį arba jo pasekmes, privalo nedelsdamas apie tai pranešti padalinio vadovui arba pačiam darbdaviui, arba įstaigos darbuotojų saugos ir sveikatos specialistui.
9. Darbuotojas, matęs nelaimingą atsitikimą darbe arba jo padarinius, privalo nedelsdamas suteikti nukentėjusiam pirmąją medicinos pagalbą, o jeigu reikia – iškviesti greitąją pagalbą, pranešti apie įvykį įmonės vadovybei, jeigu nukentėjęs pats to padaryti nepajėgia. Darbo vieta ir įrenginių būklė turi būti išsaugoti tokie, kokie jie buvo nelaimingo atsitikimo darbe metu, iki nelaimingas atsitikimas bus iširtas. Būtinai pakeitimai gali būti daromi, jeigu tai kelia pavojų aplinkinių darbuotojų gyvybei ir sveikatai, darbdavys (padalinio vadovas) privalo tai raštu ir grafiškai įforminti, nufotografuoti, nufilmuoti.
10. Darbuotojas, eidamas ar važiuodamas į darbą ar iš jo turi laikytis kelių eismo taisyklių.

II. PROFESINĖS RIZIKOS VEIKSNIAI. SAUGOS PRIEMONĖS NUO JŲ POVEIKIO

11. Pavojingi, kenksmingi ir kiti rizikos veiksniai, dirbant krūmapjovė:
  - 11.1. galintis užsidegti ar sprogti darbui naudojamas benzinas;
  - 11.2. nepalankios meteorologinės sąlygos;
  - 11.3. krūmapjovės vibracija;
  - 11.4. besisukantis pjovimo diskas.
12. Dirbant su krūmapjovė, darbuotojas privalo dėvėti specdrabužius ir avalynę, naudoti kitas individualias saugos darbe priemones.
13. Vadovaujantis nustatytomis normomis, dirbant krūmapjovė išduodama:
  - 13.1. medv. kostiumas arba kombinezonas 12 mėn.
  - 13.2. striukė ar vatinukas 24 mėn.
  - 13.3. kombinuotos pirštinės 1 mėn.
  - 13.4. kerzo batai 16 mėn.

III. DARBUOTOJO VEIKSMAI PRIEŠ DARBO PRADŽIĄ

14. Nepradėti dirbti, jei prie kirtavietę kertančių kelių bei kvartalinių linijų nėra išstatytų draudžiamųjų ženklų.
15. Apžiūrėti krūmapjovę ir įsitikinti jos tvarkingumu bei komplektiškumu.
16. Patikrinti, ar gerai išgalastas pjovimo diskas.
17. Įpilti į kuro bakelį degalų mišinio, nuvalyti ant krūmapjovės užsiliejusius degalus bei tepalus, užvesti variklį ir patikrinti krūmapjovės darbą.

IV. DARBUOTOJO VEIKSMAI DARBO METU

18. Medeliai iki 8 cm storio 1,3 m aukštyje gali būti nupjaunami vienu horizontaliu ar nuožulniu pjūviu. Pjaunant nuožulniai, nuožulnumas turi eiti kryptimi, priešinga medelių leidimo kryptčiai.
19. Medžius iki 16 cm storio 1,3 m aukštyje galima leisti be pagalbinių vertimo priemonių.
20. Dirbant krūmapjovė biržėje gali būti vienas asmuo.
21. Pernešant krūmapjovę su dirbančiu varikliu, ji turi būti prisegta prie diržo, varikliui dirbant mažomis apsukomis.
22. Dirbant krūmapjovė, draudžiama:
  - 22.1. pjauti medelius ir krūmus, nematant krūmapjovės pjovimo elemento;
  - 22.2. pereiti nuo vieno medelio prie kito sukantis (judant) pjovimo elementui;
  - 22.3. valyti pjovimo elementą, dirbant varikliui;
  - 22.4. lenkti medelius ir krūmus, sudarant didelį lenkimo įtempimą;
  - 22.5. dirbti krūmapjovė su nuimtu apsauginiu gaubtuvu, pratekant degalams;
  - 22.6. perduoti valdyti krūmapjovę asmenims, neturintiems teisių;
  - 22.7. naudoti degalų mišiniui etiliuotą benzina;
  - 22.8. užvedant krūmapjovę, užvynioti starterio lyną ant delno;
  - 22.9. rūkyti bei naudotis atvira ugnimi, pildant krūmapjovę kuru ir tepalais;
  - 22.10. transportuoti krūmapjovę ir degalų bakelį autobuso salone, specialiai darbininkams vežti įrengtame automobilio kėbule, taip pat automobilio kabinoje;
  - 22.11. įkaitusį variklį ir krūmapjovės mazgus aušinti vandeniui arba sniegu;
  - 22.12. dirbant varikliui, laisvinti suspaustą pjovimo diską iš pjūvio;
  - 22.13. dirbti krūmapjovė, jeigu blogai išgalastas arba atšipęs pjovimo diskas, arba įrankis techniškai netvarkingas;
  - 22.14. dirbti biržėje, esant perkūnijai, liūtimis, tirštam rūkui, smarkiai sningant - visais atvejais, kai matomumas mažesnis kaip 50 m (šiuo atstume nematomas žmogaus siluetas);
  - 22.15. dirbti tepaluotais ir prisigėrusiais degių medžiagų drabužiais;

- 22.16. palikti miške skudurus ir medžiagas, prisotintas kuru ir tepalais;
- 22.17. užsidegus naftos produktams, gesinti liepsną vandeniu;
- 22.18. perkūnijos metu slėptis po aukštais medžiais arba stovėti arti jų.
23. Krūmus ir medelius pjauti taip, kad jie virstų į priešingą pjovėjui pusę.
24. Dirbant krūmapjovė, degalus ir tepalus laikyti saugioje gaisro atžvilgiu vietoje.
25. Krūmapjovę degalais ir tepalais papildyti tik nedirbant varikliui.
26. Krūmapjovę remontuoti tik nedirbant varikliui.
27. Prieš užvedant variklį, krūmapjovę laikyti taip, kad pajudėjęs diskas neliestų žemės, krūmų ar kitų daiktų.
28. Nutrūkus ar nukritus pjovimo diskui, tuoj pat išjungti variklį.
29. Pernešant krūmapjovę didesniu atstumu, sustabdyti variklį, pjovimo diską pasukti priešingai pjovėjo judėjimo kryptčiai.
30. Dirbant reikia tvirtai atsiremti kojomis į žemę ir laikyti krūmapjovę abiem rankom.

V. DARBUOTOJO VEIKSMAI AVARINIAIS (YPATINGAIS) ATVEJAIS

31. Įvykus nelaimingam atsitikimui, būtina nukentėjusiam nedelsiant suteikti pirmąją pagalbą, reikalui esant iškviesti greitąją pagalbą telefonu 03. Nukentėjusiajam arba įvykį mačiusiajam asmeniui nedelsiant pranešti padalinio vadovui ir iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia buvo nelaimingo atsitikimo metu.

32. Įvykus avarijai, nedelsiant nutraukti darbą ir pranešti padalinio vadovui ir iki tyrimo pradžios išsaugoti įvykio vietą tokią, kokia buvo avarijos metu. Toliau reikia imtis neatidėliotinių priemonių, stabdančių avarijos plitimą, evakuoti darbuotojus iš pavojingos zonos, pažymėti pavojingą zoną atitinkamais ženklais, atitverti ją ir pasirūpinti, kad į ją nepatektų žmonės, suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiems, išjungti avarinius įrenginius, agregatus, avarinius inžinerinius tinklus, kurių veikimas gali padidinti avarijos plitimą.

33. Kilus gaisrui nedelsiant išjungti elektros prietaisus iš elektros tinklo, iškviesti ugniagesius pagalbos telefonu 112.

34. Jeigu įvyko incidentas – nesaugus įvykis, susijęs su darbu, kai nesusižeidė nė vienas darbuotojas arba lengvai susižeidė, susižeidusiam būtina suteikti pirmąją medicinos pagalbą. Apie incidentą būtina pranešti padalinio vadovui, darbdaviui ar atsakingam jo atstovui. Incidento negalima nusišlėpti.

VI. DARBUOTOJO VEIKSMAI BAIGUS DARBĄ

35. Nuvalyti pjuvenas, šiukšles ir purvą nuo krūmapjovės ir kitų įrankių.
36. Nuimti atšipusį diską, nuvalyti ir išgaląsti.
37. Padėti krūmapjovę į saugojimui skirtas patalpas.
38. Atlikti asmeninės higienos procedūras.
39. Apie darbo metu pastebėtus trūkumus pranešti padalinio vadovui ar kitam darbdavio įgaliotam asmeniui.